

# Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.

Kiadó és laptulajdonosok:  
Dr. Kiss Pál és Lepšits Kálmán.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Hirdetéseket díjzabás szerint közlünk.

## Pofon.

Makó, okt. 13.

Magyarul nem lehet másnak, mint pofonnak nevezni, amit ma Khuen-Héderváry miniszterelnök egész kormányával s parlamenti többségével együtt a független magyar bíróságtól kapott.

A hetyke, duhaj legényt, aki se isient, sem embert nem nézve garázdálkodik minden és mindenki ellen, ami és aki közelébe kerül, rendesen észretériti az, ha valakitől egy erélyes pofont kap. Aki csak előbb úgy viselkedett, mintha az övé volna a világ, az érezhető rendreállításra meghunyászkodik s elhordja magát.

Khuen-Héderváry is úgy viselte magát, mintha ez a nemzet már szőröstül-bőröstül az övé volna úgy, hogy azzal már kényére-kedvére akármit tehet.

Azt gondolta, hogy ha már pálinkával, pénzzel s ígéretekkel zsebre tudta rakni a mai választók többségét azzal a nyílt szavazással, amelynél ellenőrizhette e gonosz üzletnek a választók részéről is való ferfektuálását, azt gondolta, most már jussa lett, hogy az egész nemzetnek a lelkét is guzsba kötheti.

Veszedelemes üldözése folyik most ebben az országban mindannak, ami szabadságot és szabadelvűséget jelent. Legszentebb szabadságjogainkat egyszerűen felrugta a kormány s a lelkiismereti szabadságot teljesen megakarja folytani.

Emlékezetes az a rut hajsza, amit a sajtószabadság ellen is megindított Khuen. Kezdte a legradikálisabb budapesti boulevard-lapon, „A Napon.” Királysértés miatt elkoboztatta. Aztán megtiltotta utcákon való árusítását. Előbb Budapesten, azután a vidéken is. Mert pribékek fölös számmal akadtak, akik készek voltak neki segédkezni.

Annyira nem mert menni a kormány és többsége, hogy „indokolás nélkül” végezték volna ezt a hóhérmunkát. Találtak indokot és ezt hozták fel.

„A Nap” augusztus 18-iki számában egy cikk jelent meg. A király születése napján „Véres emlékek” cím alatt.

E cikkben látott királysértést a kormány s ez okon — mely csak ürügy volt, — indította meg sajtószabadságunk ellen az író háborút. Egyetlen cikk miatt gyökerében megtámadta „A Nap” egész ekszisztenciáját. Hiába mondja törvényünk, hogy „gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közölheti és terjesztheti”. Khuenék rátaposnak erre a törvényre is. Kutyába se vették, cinikus gonoszsággal csak nevelték, amikor a törvényünkre hivatkoztunk e merénylet

ellen. Azt mondják, nem engedik sérteni a királyt. Ezt mondták akkor, amikor éppen ők sértették meg a király által szentesített törvényt.

Hiába mondtuk, hogy bizza csak a kormány a független bíróságra annak megítélését, hogy az a lap követett-e el vagy nem — királysértést. A bíróság mondhatja ezt meg legelfogulatlanabban és — függetlenül. Mert semmire kívánatosabb, minthogy minden vád fölött teljesen független bíróság döntsön és csak ez büntessen, hogyha büncselekmény forog fenn. Független bíróságunk legnagyobb biztosítéka nemcsak személyes szabadságunknak, hanem közszabadságainknak is.

De Khuenéknak csak — He-kuba minden közszabadságunk és független bíróságunk is.

Am ez a független bíróság adott ma csattanós pofont Khuennek s egész bandájának. Ma tárgyalták „A Nap”-nak ezt a „királysértését.” A budapesti esküdtbíróság kimondta ma ítéletében, hogy amely cikket Khuenék királysértőnek mondtak, abban királysértés — nincsen. A vád alól felmentették a cikk szerzőjét.

Alapos lecke, messze elhallható pofon ez — Khuennek. Sokat megérthet, még többet tanulhat a mai ítéletből a miniszterelnök kormányával s egész többségével együtt. De tanulhatnak belőle a mindenre kész — pribékek is.

Megérthetik, hogy Magyarországon mégse hajt terdet s fejet mindenki Khuenék erőszakos hatalmi tébolya előtt. Sőt éppen kicsi töredék az, mely tűrni akarja a közszabadságok ellen való kormánykálózást. A nemzet független polgárai elítélik s meg bélyegzik ezt a kormányzást, mely a szabadság jogokat s szabadelvűséget le akarja törni ebben az országban. Azt is megérthetik belőle, hogy nem lesz tanácsos még tovább is ilyen kormányozniok, sőt jó lesz jóvátenniök eddig elkövetett gazságaikat is.

Mert a nemzet lelke nyilatkozott meg a budapesti esküdt-bíróság mai ítéletében. S az ítélet nemcsak azt hirdeti, hogy ezen egyetlen inkriminált cikk és A Nap ellen követett el gonosz bűnt a kormány és szolgálai többsége, melyet elítél s megbélyegez a nemzet, hanem nyilván azt kiáltja a kormány s többsége fülébe, hogy a sajtószabadság megsértését büntetlenül nem hagyja e nemzet. Mert a sajtószabadság szabadságjogaink egyik legfontosabbika. De azt is megérthetik a mai ítéletből, hogy egyetlen más szabadságjogunkat s szabadelvűségünket se hagyjuk tovább ebek harmincad-jára kerülni.

Jó lesz hát megérteni a mai ítéletet. Mert nagy baj lesz, ha még többet várnak.

A hetyke, duhaj legényeket most is észre térítheti ez a hatalmas — pofon.

kp.

## Országgyűlés.

— A békealkudozások. —

A politikában javában folynak a békealkudozások. Az az akció, melyet Berzeviczy Albert, a Ház elnöke, a siker reményében indított meg, még most sem jutott záonyra, jóllehet már az ellenakció is megindult egy konservatív block létesítése, amely természetesen nem lesz egyéb, mint egy újabb akadály a kiegyezés megalkotása előtt. A konservatívek tömörülésének ugyanis az lesz az eredménye, hogy azoknak, akik komolyan akarnak közreműködni a rendes parlamenti állapotok létesítésében, egy újabb faktorról is kell számolniok, azoknak a csoportjával, akik Tiszával együtt nemzeti veszedelemnek tartják az általános választói jog behozatalát.

A helyzet azonban komolyan kezd kialakulni, anélkül, hogy a tárgyaló felek valamit is elárulnának. Az események maguk adnak szint következményeiknek s a titkos akciónak nyílt némajátéka mozgalmas kép gyanánt vonul el azoknak a szemelőtt, akik a politika titkos betűit is folyékonyan tudják olvasni. És ezek a titkos betűk elárulták, hogy Berzeviczy Albert békealkudozása a véderőreform mellett az általános választói jog behozatalát tolják előtérbe, sőt olyan aktuális kérdéssé tette, hogy a konservatív vetítésük már most szükségesnek tartják a szervezkedést, ahogyan a könnyen bekövetkező békealkudozást is. Amíg tehát egyetlen Berzeviczy, Lukács és Justh a haladó szellem biztosítása mellett keresik a kibontakozás útját, Károlyi Mihályék Tiszával és Andrássyval már most meg akarják alkotni azt az ellenzékét, amely a demokratikus parlament egyik alkotó eleme lesz. Így alakul ki a mostani közjogi parlamentarizmus a demokratikus irányuak és konservatívek küzdelmévé s így alkotja meg egy békealkudozást a jövő parlamentarizmust, amelyben a rohanva haladók küzdenek azokkal, akik megfontolva, lépésben szeretnének célhoz érni. Csakhogy ez a kép még a politikai fantaszták agyában él s ki tudja, nem lesznek-e erősebbek azok, akik személyi aspirációkért a most alakulásban lévő helyzetet egy erőszakos mozdulattal felborítják.

A mai ülést Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy órakor nyitotta meg.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették.

Berzeviczy Albert elnök kijelentette, hogy Egry Bélának és Eitner Zsigmondnak a tegnapi napló ellen felhozott kifogásai alaposak s ezért elrendeli a napló kiigazítását.

Ezután következtek a névszerinti szavazások.

A mai napirenden tizenegy névszerinti szavazás szerepelt.

Beszéd ma nem volt.

## „Véres emlékek.”

„A Nap” köre.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, okt. 13.

A budapesti esküdtzék ma tárgyalta „A Nap” ismert királysértési pörét. Az elmúlt augusztus 18-án, a király születésnapján, jelent meg „A Nap” hasábjain a „Véres emlékek” című cikk, mely miatt olyan nagy kavardás támadt. A lapot elkobozták, sőt utóbb a kolportárszóját is elvonták s miatta a parlamentben napokig tartó szenvedelmes vita támadt.

A cikk miatt ezen felül a kir. ügyészség sajtóper is indított, a királysértés vádját emelve a szerző, dr. Kalmár Antal jeles közjogi író ellen.

A mai tárgyalást nagy érdeklődés közben tartották meg s az esküdtbíróság, az élen Balogh György büntetőtörvényszéki elnökkel, pontban 9 órakor lépett a terembe. Mint a vádhatóság képviselője dr. Hodászy Antal kir. főügyész helyettes jelent meg, a megvádolt író védelmét pedig dr. Györfly Gyula orsz. képviselő látta el.

Mikor együtt voltak a beidéztet esküdtpolgárok is, az elnök maga elé szólítva dr. Kalmár vádlottat, kihallgatta az általános kérdésekre:

— Zentai születésű, 54 éves, rómkat. vallású, családos, író vagyok, — felelte a vádlott.

Erre kezdetét vette az esküdttek kisorsolása s úgy vád, mint a védelem élt a visszavetés jogával. Visszavetette a védő például báró Fejérváry Imrét, a volt miniszterelnök fiát is.

A cikk tudvalevőleg a király születésnapjára íródott s az egyik inkriminált passzusa így hangzik:

„Miért örüljön a magyar nép, hogy ily hosszúéletű császára van? Miért örüljön, mikor tudja, hogy az ő kiszívása, állapota a császár életében már nem változik. Ha ki kell egy világ ellenére is mondani: a magyar nép nem örül, ha hálálkodik!”



**(Nagy hófuvás.** Napok óta erősen lehült a levegő s állandóan hideg van. Ejjelenként már szinte a fagypontra süllyed a hőmérő. Az időjárás e hirtelen jött változásának az oka az, hogy Dél-tiroiban erősen havazik, Meránban nagy hófuvások vannak. Hogy a tél most már erősen közeledik és jobb időre alig van kilátás, azt lehet következtetni a meteorológiai intézettől időjelzéséből is, mely szerint a legközelebbi huszonnégy órára: változókéony szeles idő várható további hősüllyedéssel.

**(Hova lett a kukorica?** Antal István földéaki lakosnak a kukoricatörés alkalmával egy éjjel megdézsmálták a kukoricáját. A szépen megfosztott kukoricából körülbelül 30 korona értékűt vittek el. A károsult gazda az esetről jelentést tett a csendőrségnél, hol megindították a nyomozást, melynek eredménye az lett, hogy a tettest a tulajdonosnak József nevű 18 éves fiában kinyomozták. A kukoricát is megtalálták Dienes János földéaki lakosnál. A fiu ellen lopás, Dienes János ellen pedig orrgazdaság büntette miatt indították meg az eljárást.

**(Ciroktoolvajok.** Pár nappal ezelőtt megirtuk, hogy *Telbisz* Otmár magyarbányai földbirtokostól ismeretlen tettesek 150 korona értékű cirok-kalászt loptak el. A tetteseket a csendőrség *Szegedi* István, *Kocur* János, *Földi* Béla és *Földi* István személyében kinyomozta, a kik ellen lopás miatt indult meg az eljárás.

**(Meghalt a gyerek.** — éljen a gyerek! Érdekes eset történt a napokban Tiszapolgáron. Rombeczki Imréné éppen a fiát kísérte ki szomorúan a temetőbe, utközben hirtelen rosszul lett és egy egészséges fiugyermeket szült.

**(Lopás.** Pár héttel ezelőtt megirtuk *Földesi* Zoltán Lászlónak, ki a *Kertész* testvérek battonyai gözmalomban, mint molnár van alkalmazva, eltűnt 40 korona értékű ezüst órája. A csendőrség az óratolvajt *Kovács* Pál tornyai lakos személyében kinyomozta, ezért ellene megindították az eljárást.

## A kínai fölkelés.

Peking, október 13.

Hupch tartomány törvényhozó gyűlése kimondta, hogy elszakad a császári kormánytól. A fölkelők számra 10.000-en, egy másik jelentés szerint 15.000-en, harminc modern ágyut zsákmányoltak. Csengfuból jelentik, hogy a szecsuanai fölkelők a Minhotól nyugatra Kiating és Kvan közé eső egész területet hatalmukba kerítették. A Vuensang körüli szárazföldi fölkelő csapatok és a hű maradt kínai hadihajók között a tüzelest rövid időre megkezdése után becsüintették, mert a brit és japán konzulok kijelentették, hogy a lövegek az idegen telepet veszélyeztetik.

Peking, október 13.

A szecsuanai lázadók Hütsu városát megszállták és Csunkien irányában nyomulnak előre. Céljuk nyilván az, hogy a Jangcekiang baloldalán lévő fontosabb pontokat megszállja.

## Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka  
literje 1 frt. 50 kr.,  
10 éves kajszin-barack pálinka  
literje 2 irt.  
Valódi ó-törköly pálinka  
literje frt. 20 kr  
Iritz Sámuel özv. cégnél  
Valódiságot szavatosságot vállal cég.



## Közgazdaság.

### Gabona árak:

Buza:	20-40-21-40	K.
Ó-kukorica:	18-20-19	"
Uj-kukorica:	16-	"
Árpa:	17-40-18-20	"

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

### Hagyma árak:

Vöröshagyma:	16-	K.
Fogohagyma:	17-18	"

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

## NYILT-TÉR. \*)

### Nyilatkozat.

Alulírott figyelmeztetek mindenkit, hogy tőlem különvált feleségemnek

### Szabó Juditnak

senki semmiféle hitelt ne adjor, mert én azokért jót nem állok s azokat ki nem fizetem.

Makó, 1911. október hó 13.

**Patkós Mihály**

Rádai utcai lakos.

(\* E rovat alatt közlötökért nem vállal felelősséget a szerk.

## Regény.

### Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ő maga.** (64)

VIII.

Ugató krokodilusok.

Mikor teljesen magamhoz tértem, Yamba elmondta, hogy az éjszaka több mérföldnyi utat tett meg s végre talált egy forrást egy új vidéken, ahová mint mondta, mennünk kell, mihelyt elég erős leszek. Szerencsére ez nem került nagy időbe s a helyszínére érve több napig ütöttünk tanyát, míg magunkhoz térünk.

Meg kell valanom, hogy a víz, melyet itt találunk, nem volt valami csábító — tényleg nagyon iszapos és zöld színű volt, mikor azonban ott hagytuk, mégis alig maradt benne egy pár csep.

Yambának volt egy különös módja a víz megszüretésére, mely felkeltette csodálkozásomat. A forrás mellett egy másik gödröt vajt, csak pár ujnyi vastagon hagyva meg a két gödör közt a földet, melyen átszűrődött a víz s teljesen tisztán gyűlt fel a gödörben.

Máskor, midőn semmi emberi lény nem fedezhetett volna fel vizet, rámutatott egy kis agyaglabdacsra a földön egy kiszáradt forrás helyen. Ez, mondotta, béka jelenlétére mutat s legott beszurt a földbe mintegy tizenhatszáz hüvelyknyire egy nádszálat s felhívott, hogy szivjam a felső végét és valóban bőséges kortyokban jött a pompás víz a számba.

Az épen most leirt forrásnál bőven volt a madár s amint oda szálltak inni, Yamba leütötte őket minden nehézség nélkül, szivesen fogadott öregbíése lett ez napi étlapunknak.

A mód, amint a madarakat fogni szokta, maga volt az egyszerűség.

Hosszu lepelt csinált magának fűből, mely egészen elfödte s ebbe burkolózva várt a forrás szélén az inni jövő madarakra. Aztán egy bottal leütött annyit, amennyire szüksége volt.

Ily módon valóban kellemesen túltöltünk négy-öt napi pihenőt.

Tovább folytatva utunkat erősen gyalogoltunk s mintegy három hét mulva szép erdőre vidékre értünk, hol az eukalyptus hatalmasan virágzott és víz volt bőven, de viszont különös módon nagyon kevés vadat találtunk a környéken.

Nem sokára azután észrevettem, hogy Yamba kissé aggódni kezdett s megmagyarázta nekem, hogy mert utóbb nem találtunk elő sem kengurukat sem benszülött feketéket, nyilvánvaló, hogy küszöbön van az esős időszak.

Ezért elhatároztuk, hogy magasabb fekvő talajt keresünk s ehhez képest a következő pár nap alatt egyenesen északra tartottunk mignem egy folyó partjára értünk — a Roper folyóéra, mint később rájöttem — hol tanácsosnak tartottuk megtelepedni. Ez körülbelül december havában lehetett.

(Folyt. köv.)

Nagy megnyitó előadások az

## az Urániában

szombaton este 8, vasárnap délután 4 és este 8 órakor.

Fellépte az országos nevű kítő recitátornak: *Vidovics* János urnak, ki mindegyik előadáson más, gazdag műsorának legkiválóbb és leghatásosabb számaát fogja bemutatni. — A mozgóképek a legújabb s legszenzációsabb sikerű udonságokból vannak összeállítva.

A romlás útján. Szenzációs dráma. Pali mókázik. Kacagtató. A dicső lovagok. Dráma. Az apró hirdetés. Humoros.

Utazás a Jangcekiangon. Ázsia legnagyobb fogója, Kina bemutatása, gyönyörű természetes felvétel. Anapkeleti királykisasszony. Szenzációs dráma.

A zenész. Kacagtató. Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Karzati ülőhely 50 fillér, Karzati állóhely 20 fillér. Gyermekek az I. és II. helyen a helyárak felét fizetik.

Tisztelettel:

Az igazgatóság.

Egy jó házból való fiu

## tanulóul

jó fizetéssel felvétik  
a Makói Független Ujság  
nyomdájában.

**Biztos sikert érhet el,**

aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar **a Makói Független Ujság** hirdetései útján.

**Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.**

## Rémitő

sok pénzt adnak hölgyeink szövetre, holott, ha ruháikat szakembernél csináltatják, a fele fazon díjat megtakaríthatják a szöveten.

Tegyen kísérletet **Katona András** női-szabónál, aki most jött haza **Budapestről**, ahol a

### legmodernebb szabázzatot és a legjobb ízlést sajátította el.

Egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy kevés szövetből a legdivatosabban és legolcsóbban készíthetnek kosztümspeciálításokat.

Magamat a n. b. hölgyközönség pártfogásába ajánlv, maradtam kiváló tisztelettel:

## Katona András

Makó, (Stentzky-ház.)

Varró- és tanuló leányok felvételnek

## Kiadó ház.

Lonovics-sugáruton épült új házam, melyben van három szoba s előszoba a szükséges mellékhelyiségekkel, november 1-től kiadó.

**Dr. Kiss Pál**

ügyvéd.

## Tánciskola megnyitás!

Tisztelettel értesitem a nagyerdemű közönséget, hogy folyó évi október hó 20-án o o o

**ősz** táncintézményemet megnyitom, melyre beiratkozni mindenkor lehet, **Barcsay-ut 8.** o o szám alatti házamnál. o o

Tisztelettel:

**Érdeky József**

okl. táncitanító.

## Eladó ház.

A Jókai-utcában, (ezelőtt Vigur-utca) 1408. szám alatti

ház

szabadkézből eladó. — Értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonossal.

Valódi, tiszta kék-szilva

## pálinka

teljesen szeszmentes 1 frt. literje  
**Iritz Sámuel özv. cégnél.**

**Értesítés!**

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű helybeli és vidéki uriközönséget, hogy az őszi és téli áruim megérkeztek. **Legfinomabb angol-, skot- és honi gyártmányok nagy választékban.**

Ujjonnan s modernnül berendezett szabó-műtermemben, ahol csakis legújabb divat szerint és legjutányosabb árak mellett készülnek, u. m.:

szalon-, utcai- és sport öltönyök, felöltők, télikabátok, stb. stb. Az uri közönség becses pártfogását kérve, — kiváló tisztelettel

**Ifj. ANTAL JÓZSEF**

Makó, Dessewffy-tér 13. sz., (Makói Ujság bérpalotájában).

Legújabb angol szabás!

Pontos és szolid kiszolgálás!

**Ibolya-crém, Ibolya-szappan,**  
**Ibolya-puder,** legjobb hatású arc és kéz-finomító szerek.

Egyedül kaphatók:

**VÉBER & BÁRÁNY**

„Az Isteni gondviseléshez” címzet gyógyszertárában.

Makó, Szegedi-utca.

**Ára:** Ibolya-crém 1 korona.  
Ibolya-puder 1 korona.  
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különleges-ségeiben, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (5)

**Egy jó órát szerezhethet magának**

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett.

Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árengedmény. Erős vasuti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

**VIDOR MANÓ órás- és ékszerész** (2)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

**Kiadó lakás.**

A Magy. kir. Pénzügyigazgatósággal szemben levő házban **egy három szép utcai szobából** és mellékhelyiségekből álló

**lakás**

november hó elsejére olcsón kiadó. — Értekezhetni lehet:

**Dr. Dózsa Simon**

ügyvéd irodájában.

A legjobb óvszerként fertőző betegségek ellen,

**KOLERA,**

gyomor- és altesti bántalmaknál és mint üdítő ital is, ivó- vagy savanyuvízzel hígítva, elismerten kitűnő szolgálatot tesz a

Keglevich István gróf utódai

**COGNAC**

BUDAFOK.

Bel- és külföldön kizárólag DISZKLEVÉLLEL kiténtetve. Mindenütt kapható!

**MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG**

KÖNYVNYOMDA.

**Készülnek :**

Rovatos ivenk,  
Számlák,  
Zárszámadások,  
Üzleti kártyák,  
Árjegyzékek,  
Kereskedelmi nyomtatványok,  
Névjegyek,  
Szóró-cédulák,  
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézetét, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

**Magyar gyártmányu papiros-raktár!**

**A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG**

POLITIKAI NAPILAP

**Készülnek :**

Irodalmi művek,  
Folyóiratok,  
Hírlapok,  
Doktori értekezések,  
Iskolai értesítők,  
Körlevél,  
Meghívók,  
Táncrendek,  
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett műintézetében Makón.